

FIȘA DISCIPLINEI

Etnografia și cultura Transilvaniei

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Studii culturale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Studii culturale
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Etnografia și cultura Transilvaniei				Codul disciplinei	LLC1134
2.2. Titularul activităților de curs		Conf. Dr. Szabó Á. Tőhötöm					
2.3. Titularul activităților de seminar		Asist. dr. Bakos Áron					
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				126	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

3.9. Numărul de credite	5
-------------------------	---

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> efectuează cercetare științifică gestionează date în domeniul cercetării scrie publicații științifice promovează inovarea deschisă în cercetare asigură managementul de proiect Diseminează rezultatele în rândul comunității științifice gestionează cunoștințele în vederea unui impact strategic aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare aplică metode științifice Promovează implicarea publicului în cercetare desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> da dovada de inițiativă • respecta angajamente • își asuma responsabilitatea • gândește rapid • da dovada de auto-reflecție • da dovada de curiozitate • abordează provocările în mod pozitiv • gândește analitic • respecta diversitatea valorilor și a normelor culturale • face față incertitudinii • se adresează unui public • lucrează în echipe • arată încredere • demonstrează loialitate • arată empatie • face față stresului • lucrează eficient • gândește critic • apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice • da dovada de dorință de învățare • identifică probleme • efectuează căutări pe internet • da dovada de competență interculturală • lucrează independent • gândește în mod creativ •

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Scopul cursului, alături de alte cursuri introductive (Introducere în etnografie, Introducere în antropologia culturală), este de a pune întrebări despre locul specific în care trăim și de a arăta modul în care conceptele etnografice și antropologice de bază pot fi utilizate în contexte specifice.
---------------------------------------	--

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	Cursul se concentrează pe înțelegerea Transilvaniei și, în cadrul acesteia, a culturii și societății populare transilvănene: acesta oferă, de asemenea, o introducere în etnografia Transilvaniei, adică discută pe scurt cultura maghiară din Transilvania și cultura popoarelor care trăiesc în Transilvania. Cursul privește Transilvania ca o confluență specifică a relațiilor istorice și globale, în care culturile se întâlnesc și fuzionează. De asemenea, cursul urmărește să le permită studenților să folosească în practică conceptele utilizate în studiile culturale și sociale și să le aplice în situații specifice. În plus față de exemplele globale, cursul acordă o atenție deosebită contextelor transilvănene. Scopul nostru este ca, la sfârșitul cursului și al examenului, studenții să fie capabili să utilizeze și să aplice cunoștințele interdisciplinare de etnografie, etnologie europeană și antropologie culturală, pentru a contextualiza și interpreta anumite elemente și opere culturale. Prin urmare, scopul este de a permite studenților să vorbească despre cultură și analizeze culturală într-un mod activ, independent și creativ și de a le integra într-un context transilvănean.
----------------------------------	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Unde ne aflăm? Știința, universitatea (instituția), oamenii și locul. Etnografie, universitate, maghiari, Transilvania - posibile definiții. Jocuri cu locuri, cuvinte, povești.	Curs, întrebări, discuții	
Ce este știința și ce este cunoașterea științifică? Care este locul etnografiei în aceasta? Ce probleme specifice este etnografia bună pentru a înțelege și a explica? De ce este etnografia importantă pentru studiile maghiare?	Curs, întrebări, discuții	
Dezvoltarea limbii și culturii maghiare. Cine suntem noi? De unde venim? Ce limbă vorbim? De ce există atât de multe dezbateri pe această temă și de ce este importantă etnografia în această dezbateri?	Curs, întrebări, discuții	
Națiune și identitate. Relația (problematică) dintre cultura țărănească, cultura națională și identitatea națională. Națiunea în continuă schimbare și identitatea (națională) în continuă schimbare. Cultura națională și etnografia.	Curs, întrebări, discuții	
Schimbări în cultura populară maghiară. Straturi istorice, variații teritoriale. Grupurile teritoriale maghiare din Bazinul Carpatic și Transilvania. Influențe și interacțiuni cu popoarele învecinate.	Curs, întrebări, discuții	
Loc: Bazinul Carpatic, România, Transilvania. Foarte scurtă istorie a Transilvaniei, grupurile sale etnice. Maghiarii și vecinii lor. De ce este important pentru noi? De ce este important pentru cultura română? Transilvania între real și imaginar.	Curs, întrebări, discuții	
Povești transilvănene I. Români. Românii în istoria Transilvaniei. Rolul românilor transilvăneni în dezvoltarea națiunii române moderne. Grupurile teritorial-etnice românești din Transilvania.	Curs, întrebări, discuții	
Povești transilvănene II. Sași și șvabi. Sașii și șvabii în istoria Transilvaniei. Grupurile germanofone, modernizarea și apariția culturilor urbane. Abolirea: dispariția grupurilor germanofone.	Curs, întrebări, discuții	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

Povești transilvănene III. Celălalt etern? Grupurile de romi și rolul lor în istoria Transilvaniei. Povești locale sau istorie mare. Segregare, asimilare, integrare?	Curs, întrebări, discuții	
Povești transilvănene IV. Evrei și armeni. Evreii și armenii în istoria Transilvaniei. Culturi urbane, etnice și religioase. Abolirea: dispariția comunităților evreiești, asimilarea armenilor.	Curs, întrebări, discuții	
Aplicarea conceptelor de bază: cultură, tradiție, patrimoniu cultural, popor, țărănime, mod de viață. Aspecte transilvănene. Concepte concurente, comunități concurente.	Curs, întrebări, discuții	
Descoperirea Transilvaniei. Descoperirea ca gest descriptiv și ca gest ierarhic. Poziția vorbitorului și obiectivarea în etnografie și antropologie culturală. Există o cultură maghiară/română transilvăneană separată?	Curs, întrebări, discuții	
Transilvania: o zonă de frontieră. Relațiile centru-periferie. Transilvania ca centru și Transilvania ca periferie. Evrei (hasidism), armeni, unitarieni, sabatari, greco-catolici (Școala Transilvană). Mișcarea dance hall, artele decorative.	Curs, întrebări, discuții	
Rezumat, concluzie. Jocul cu locurile, cuvintele, poveștile.	Curs, întrebări, discuții	
<p>Bibliografie</p> <p>Kaschuba, Wolfgang: <i>Bevezetés az európai etnológiába</i>. Csokonai Kiadó, Debrecen, 2004.</p> <p>Keményfi Róbert: <i>Néprajztudomány. Örökség és korszellem</i>. Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék, 2022.</p> <p>Mitu, Sorin: <i>Az én Erdélyem. Történetek, mentalitások, identitások</i>. Marosvásárhely, 2017</p> <p>Pozsony Ferenc: <i>Erdély népei. Szászok, örmények, székely szombatosok, cigányok</i>. Egyetemi jegyzet. KJNT, 2009.</p> <p>Bibliografie recomandată</p> <p>Kósa László: <i>A magyar néprajz tudománytörténete</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2001.</p> <p>Kósa László: <i>Paraszti polgárosulás és a népi kultúra táji megoszlása Magyarországon. 1880–1920</i>. Planétás Kiadó, 1998.</p> <p>Paládi-Kovács Attila: <i>Tárgyunk az időben. Néprajzi kihívások és válaszok</i>. Ethnica Kiadás, Debrecen, 2002.</p>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Introducere	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și istoria	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și memoria istorică	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și imperiile	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și naționalismul	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și minoritățile	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și cultura populară	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	
Transilvania și peisajul	Prezentare (ppt), discuție, dezbateră	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

Transilvania și turiștii	Prezentare (ppt), discuție, dezbateri	
Transilvania și mass-media	Prezentare (ppt), discuție, dezbateri	
Transilvania și new media	Prezentare (ppt), discuție, dezbateri	
Lucrătorii invitați din Transilvania: perspective feminine	Prezentare (ppt), discuție, dezbateri	
Lucrătorii oaspeți din Transilvania: perspective masculine	Prezentare (ppt), discuție, dezbateri	
Imagini din Transilvania	Prezentare (ppt), discuție, dezbateri	
<p>Bibliografie</p> <p>Bibliografie obligatorie</p> <p>Bodnár Anita: Női migráció és változó nemi szerepek. Széki asszonyok Budapesten. In Feischmidt Margit (szerk.): Erdély- (de)konstrukciók. Néprajzi Múzeum, 2005, Budapest</p> <p>Borsos, Júlia: Az erdélyi táncházmozgalom médiareprezentációja. Me.dok 7 (2012), 13–26.</p> <p>Fox, Jon E.: Vándorló nemzet(i) - identitások. Erdélyi vendégmunkások Magyarországon. In Feischmidt Margit (szerk.): Erdély- (de)konstrukciók. Néprajzi Múzeum, 2005, Budapest</p> <p>Gagyi József: Örökségesítő Máréfalva. Az örökségturizmusra való berendezkedés első lépéseiről egy székelyföldi faluban. In Feischmidt Margit (szerk.): Erdély- (de)konstrukciók. Néprajzi Múzeum, 2005, Budapest</p> <p>Ilyés Zoltán: A gyimesi "ezeréves határ" olvasatai. In Feischmidt Margit (szerk.): Erdély- (de)konstrukciók. Néprajzi Múzeum, 2005, Budapest</p> <p>Keszeg Vilmos. Tájban élő ember: hiedelem és biográfia. Esetelemzés. In Uő. Hiedelmek, narratívumok, stratégiák</p> <p>Keszeg Vilmos: A történelmi emlékezet alakzatai. In Szemerkenyi Ágnes (szerk.): Folklór és történelem Akadémiai Kiadó, Budapest, 18–43.</p> <p>Kiss Tamás-Toró Tibor-Székely István Gergő: Erdélyi magyarok: Kisebbség, politikai közösség vagy diaszpóra? In Bárdi Nándor-Éger György (szerk.): Magyarok Romániában, 1990–2015. Tanulmányok az erdélyi magyaságról. Károli Gáspár Református Egyetem-L'Harmattan Kiadó, 2017, Budapest, 277–340.</p> <p>Mitu, Sorin: Bevezetés a román-magyar kölcsönös képalkotás történetébe. In Az én Erdélyem. Történetek, mentalitások, identitások. (ford. Sebestyén Mihály) Mentor, 2017, Marosvásárhely, 269–276.</p> <p>Mitu, Sorin: Erdély mint szövetségi állam: a szépséges ábrándkép. In Az én Erdélyem. Történetek, mentalitások, identitások. (ford. Sebestyén Mihály) Mentor, 2017, Marosvásárhely, 105–123.</p> <p>Nagy Olga: Hagyományőrző népi kultúra. Társadalomnéprajzi vizsgálat Széken. Exit-Kriza János Néprajzi Társaság, 2016, Kolozsvár</p> <p>Patakfalvi Czirják Ágnes-Zahorán Csaba: Változó Székelyföld. Replika 105 (2017), 85–89.</p> <p>Pulay Gergő: A vendégmunka mint életforma. Széki építőmunkások Budapesten. In Feischmidt Margit (szerk.): Erdély- (de)konstrukciók. Néprajzi Múzeum, 2005, Budapest</p> <p>Riccardi, Andrea: Együttélés. (ford. Lukácsi Margit.) Európa, 2009, Budapest.</p> <p>Sebestyén Adrienné: "Erdélybe utazni más". A magyar turisztikai irodalom Erdély-képe. In Feischmidt Margit (szerk.): Erdély- (de)konstrukciók. Néprajzi Múzeum, 2005, Budapest</p> <p>Turda, Marius: Diskurzuskülönbségek Romániában. A helyzetérzékelés fokozatai. Pro Minoritate. 2000</p> <p>Vincze Hanna Orsolya: Tömegkommunikációs logikák a felhasználói médiában. Korunk 28 (2017), 34–40.</p> <p>Zsombor Mihály: Web2.0 Erdélyben. Me.dok 4 (2009), 73–82.</p> <p>Bibliografie opțională</p>		

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

Katona Imre: Parasztágunk történelemszemlélete. Szociológia V. (1976/3-4) 514-522.
Kiss Tamás: Asszimiláció és határ-megerősítés. Vegyes házasságok és a vegyes családokon belüli etnikai szocializáció Erdélyben. In Apró István (szerk.): Média és identitás 2. Médiatudományi Intézet, 2016, Budapest, 47-88.
Kósa László-Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Akadémiai Kiadó, 1978, Budapest
Nagy György: Eszmék, intézmények, ideológiák Erdélyben. Komp-Press-Polis, 1999, Kolozsvár
Nagy Olga: Asszonyok emlékei szóban és írásban. In Keszeg Vilmos (szerk.): A Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 6. Kriza János Néprajzi Társaság, 1999, Kolozsvár, 57-63.
Pozsony Ferenc: Erdély népei. Szászok, örmények, székely szombatosok, cigányok. KJNT-BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, 2009, Kolozsvár.
Pozsony Ferenc: Öregek Erdély változó társadalmában. In Cseri Miklós-Kósa László-T. Berecki Ibolya (szerk.): Paraszti múlt és jelen az ezredfordulón. Magyar Néprajzi Társaság-Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2000, Szentendre, 737-744.
Sz. Kristóf, Ildikó: Kié a hagyomány és miből áll? Az Indigenous Studies célkitűzései a jelenkori amerikai indián felsőoktatásban. In Wilhelm Gábor (szerk.): Hagyomány és eredetiség. Néprajzi Múzeum, 2007, Budapest, 153-172.
Szilády Zoltán: Erdély magyar népe. 1936, Budapest

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curriculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale). Totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea și însușirea materialului, prezentarea critică	Examen oral	50%
10.5 Seminar/laborator	Parcurgerea și însușirea materialului	Examen scris	25%
	Completarea exercițiilor în timpul semestrului	Activități în cadrul seminarelor	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Însușirea conceptelor de bază Capacitatea de prezentare individuală și evaluarea critică a proceselor majore Capacitatea analizei și interpretării fenomenelor sociale 			

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
24. 01. 2025

Semnătura titularului de curs

Szabó Á. Töhötöm

Semnătura titularului de seminar

Bakos Áron

Data avizării în departament:
10.02.2025

Semnătura directorului de departament

Szabó Á. Töhötöm

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Cur' Plus

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului